

HIRDET MÉNY.

A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. évi IV. t.c.-nek az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó rendelkezések végrehajtása tárgyában.

A M. kir. Minisztérium 772C—1939. M. E. számú rendelete alapján közhirrre teszem, hogy a rendelet 40 §-a értelmében a T. 5. §-a alá nem eső minden munkaadó, (nem közhatóság, köztisztviselő, közintézet, közüzem), aki üzletében, üzemében, bárminemű egyéb vállalkozásában értelmiségi munkakörű alkalmazottat (alkalmazottakat) foglalkoztat, köteles az 1939. évi június hó 30. napján szolgálatában állott ilyen alkalmazottait és azoknak illetményeit (pénzben, természetben, vagy egyébként adott mindennemű juttatásokat)

1939. évi október hó 15. napjáig a rendelethez mellékelt V. számú minta szerint bejelenteni.

Az olyan munkaadónak, aki üzletet, üzemet, vagy egyéb kereső foglalkozást az 1939. évi június hó 30. napja után kezd, vagy értelmiségi munkakörű alkalmazottat csak az 1939. évi június hó 30. napját követő időtől kezdve foglalkoztat, ugyancsak az 1939. évi október hó 15. napjáig, illetőleg az üzlet, üzem, vagy egyéb kereső foglalkozás megkezdésétől számított 15 napon belül ugyanezt a bejelentést kell megtennie, azzal az eltéréssel, hogy az adatokat az üzlet, az üzem, vagy a kereső foglalkozás megkezdésének időpontjára vonatkoztatva kell bejelenteni és ezt az időpontot a bejelentésen külön fel kell tüntetni.

Az olyan munkaadó, aki keresőfoglalkozását az 1939. évi június hó 30. napja előtt már folytatta és a 4350/1938. M. E. számú rendelet 10. §-ában elrendelt bejelentést nem tette meg, illetőleg bejelentésre ezideig kötelezve még nem volt, köteles — az első bekezdésben meghatározott bejelentésen felül — az V. számú minta szerint külön íven bejelenteni azokat az értelmiségi munkakörű alkalmazottait, akiket az 1938. évi március hó 1. napján, illetőleg, ha keresőfoglalkozását eme nap után kezdte meg, a megkezdés napján foglalkoztatott.

Az első és a harmadik bekezdésben meghatározott bejelentésben nyilatkoznia kell a munkaadónak arra a körülményre is, hogy a közszállítások az 1936—38. években lebonyolított üzleti forgalmának egyötödét érték-e?

Ha a munkaadó egyes kifizetett összegeket bizalmas kiadásokként jelöl meg, akkor a bejelentésben a vállalat évi bruttó forgalmának összegét is fel kell tüntetni. A bejelentésben a vállalatot megnevezni kell, a vállalat nevét (cégét), munkakörét (üzletkörét). A vállalat tulajdonosának, illetőleg annak, aki egyéb keresőfoglalkozást folytat, ha természetes személy, az illetményekre vonatkozó adatok kivételével, a kimutatást saját személyét illetően is ki kell töltenie.

Értelmiségi munkakörű alkalmazottnak kell tekinteni az irodai és a műszaki szolgálatot ellátó tisztviselőn felül a kereskedősegédet (eladót, elárúsítót), az akár állandó fizetéssel (fixfizetéssel) alkalmazott, akár jutalékos vagy esetenként ismétlődően foglalkoztatott utazót, üzletszerzőt, ügynököt, általában minden olyan alkalmazottat, aki nem altiszt, vagy szolgai, vagy testi (fizikai) munkát végez.

A jutalékos, vagy esetenként ismétlődően foglalkoztatott utazót (üzletszerzőt, ügynököt) azonban csak akkor, ha őt az alatt a félév alatt, amelyről a bejelentés szól és az azt megelőző félév alatt legalább háromszor foglalkoztatták és az említett idő alatt kifizetett jutaléka a 200.— pengőt meghaladta.

A rendszeresen, vagy bár nem rendszeresen, de esetenként ismétlődően foglalkoztatott személyeket abban az esetben is be kell jelenteni, ha munkavállalásuk nem alapszik szolgálati szerződésen. Ezt a rendelkezést csak abban az esetben kell alkalmazni:

1. ha szolgálati viszonyban nem álló főiskolai végzettségű személyre (pl. ügyvéd, orvos, mérnök), ha őt az alatt a félév alatt, amelyről a bejelentés szól és az azt megelőző félév alatt legalább négy ügyben foglalkoztatták és az ilyen címen mutatkozó keresménye ezalatt az idő alatt a 2.000 pengőt meghaladta;

2. a szolgálati viszonyban nem álló főiskolai végzettségű személyre (pl. szakértő, biztosítási kárbecslő), ha őt az alatt a félév alatt, amelyről a bejelentés szól és az azt megelőző félév alatt legalább négy ízben foglalkoztatták és az ilyen címen mutatkozó keresménye ezalatt az idő alatt a 1.000 pengőt meghaladta.

A helyettes ügyvédet (1937. évi IV. t. c. 67. §.) főnöke, ha pedig maga a főnök is alkalmazott, a munkaadó bejelenteni köteles.

Résztvénytársaság, szövetkezet és korlátozott felelősségű társaság esetében be kell jelenteni az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak azt a tagját is, aki, akár szolgálati uton, akár megbízás folytán végez a társaság részére olyan tennivalót, amely nem esik az igazgatóság rendes tennivalóinak körébe.

Bejelentési kötelezettség alá esik egyéni cégnél, vagy betéti társaságnál a vállalat ügyeiben működést kifejtő az a oszondestárs, vagy kültag is, akinek nincs iparengedélye.

Bejelentési kötelezettség alá esnek azok a nyugdíjasok is, akiket munkaadójuk nyugdíjaztatásuk után is foglalkoztat, mégpedig mind nyugdíjuk, mind a foglalkoztatásukért járó külön díjazásuk feltüntetésével. A nevezetteket be kell jelenteni akkor is, ha foglalkoztatásukért külön díjazásban nem részesülnek.

Bejelentési kötelezettség alá esnek az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott tanulók, tanoncok, gyakornokok és javadalmazásban nem részesülő alkalmazottak.

Bejelentési kötelezettség alá esnek:

1. az egyéni cég tulajdonosának, a közkereseti társaság tagjának, a betéti társaság tagjának, a korlátozott felelősségű társaság tagjának értelmiségi munkakörben foglalkoztatott házastársa, leszármazói és felmenői, valamint ezek házastársai, ha rendszeres illetményt nem kapnak;

2. a munka kiosztásában, irányításában, felügyeletében, ellenőrzésében és átvételében működő művezetőket, iskolai végzettségükre tekintet nélkül;

3. a felmondás alatt álló és tényleges szolgálatot nem teljesítő alkalmazottakat, illetményeiknek feltüntetésével;

4. a nem értelmiségi munkakörben foglalkoztatott azokat az alkalmazottakat, akik a középiskola, vagy a középfokú iskola IV. osztályát elvégezték, vagy akiknek ennél magasabb iskolai végzettségük van.

Az 1—4. pontokban megjelölt alkalmazottakra vonatkozóan egyáltalában nem terheli bejelentési kötelezettség az olyan munkaadót, aki értelmiségi munkakörben alkalmazottat nem foglalkoztat.

A 47. §. értelmében a 40. §-ban meghatározott munkaadónál a 43. §. szerint bejelentési kötelezettség alá eső minden munkavállaló köteles a rendelethez mellékelt VI.

A rendelet 41. §-a értelmében a T. 5. §-a alá nem eső minden munkaadó köteles az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak személyében, munkakörében és illetményeiben beállott változásokat a rendelethez mellékelt V. számú minta szerint első ízben az 1939. évi július hó 1. napjától az 1939. évi december hó 31. napjáig terjedő fél-évre vonatkozóan az 1940. évi január hó 31. napjáig, azontúl pedig félévenként a január hó 1. napjától — június hó 30. napjáig terjedő fél-évre, július hó 31. napjáig, a július hó 1. napjától december hó 31. napjáig terjedő fél-évre pedig, január hó 31. napjáig bejelenteni.

Ha változás az illető fél-évben nem volt, ezt kell az előbbi bekezdésnek megfelelő időben bejelenteni.

Az első bekezdésben említett kimutatás betűrendbe foglalva, elkülönítve — ha ezt az alkalmazottak száma indokolta teszi, külön íven — kell elkészíteni, egyfelől a szolgálatból az illető fél-év alatt kilépettek, másfelől az újonnan alkalmazottak és végül az olyan foglalkoztatottak tekintetében, akik a számadási fél-év alatt értelmiségi munkakörből egyéb munkakörbe, vagy egyéb munkakörből értelmiségi munkakörbe léptek.

A 40. §. utolsó bekezdésében megjelölt adatokat a §-ban szabályozott bejelentéseken is fel kell tüntetni.

A 42. §. értelmében a bejelentési kötelezettség — a T. 17. §-ának 1. bekezdésében meghatározott vállalatok felül — kiterjed minden lapvállalatra (mind a szerkesztőségben, mind a kiadóhivatalban foglalkoztatottakra), színházra, mozgófénykép színházra, mozgófényképeket előállító vállalatokra, mulatóra, egyéb szórakoztató vállalkozásra, továbbá bármiféle más keresőfoglalkozásra.

Bejelentési kötelezettség terheli a kir. közjegyzőt, a bírósági végrehajtót és a szabadalmi ügyvivőt is.

A 43. §. értelmében a bejelentés szempontjából

száma mintá szerint személyi lapot kiállítani és a személyi lapon bejelentett adatokat igazoló okiratokat (1., 3. és 6. §.) a munkaadónak bemutatni.

A munkaadó köteles gondoskodni arról, hogy a munkavállaló a személyi lapon a megfelelő adatokat bejegyezze. Köteles továbbá a munkaadó a neki bemutatott okiratokat a személyi lapon részletesen felsorolni és azok alapján nyilatkoznia arra vonatkozóan, hogy nézete szerint a munkavállalót a T. alkalmazása szempontjából, nem zsidónak, vagy zsidónak kell-e tekinteni.

A személyi lapokat a munkaadó megőrizni köteles.

Annak a munkavállalónak nevéhez, aki a személyi lapon bejelenti, hogy az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a T. 1. §-a értelmében egyébként zsidónak tekintendő, a bejelentési ív (V. számú minta) „Megjegyzés” rovatába ezt a bejelentést be kell jegyezni, ezenfelül az ilyen személynek csupán az illetményeire vonatkozó adatokat kell a bejelentési íven feltüntetni.

Arra nézve, aki bejelentése szerint a T. 2. §-ának első, vagy harmadik bekezdésében meghatározott valamely kivétel alá esik, a 6. §-ban megjelölt megfelelő okirattal igazolt körülményt és az igazoló okirat, vagy okiratok rövid megjelölését a bejelentési íven fel kell tüntetni.

Az alkalmazás (munkakör) minőségére és a munkavállaló járandóságaira vonatkozó adatokat a tényleges juttatásnak megfelelően kell a munkaadó könyveiben, a fennálló szolgálati szerződések, vagy az idevágó egyéb okiratok alapján a bejelentési lapon feltüntetni.

Ha a munkavállaló járandóságainak egyrésze tényleges kiadásként felmerült költség megtérítése volt, ezt a bejelentési íven a „Megjegyzés” rovatban összefoglalva fel kell tüntetni.

A 48. §. értelmében a bejelentéseket a munkaadó, a vállalat tulajdonosa, közkereseti társaságnak legalább egyik tagja, betéti társaságnak legalább egyik tagja, korlátozott felelősségű társaságnak legalább egyik ügyvezetője, ha több ügyvezetője van, legalább 2., résztvénytársaságnál és szövetkezetnél az igazgatóságnak az a tagja (felszámolója) és a vállalatnak cégjegyzésre jogosult az a tisztviselője, akit ezzel az igazgatóság megbíz, a kir. közjegyző, a bírósági végrehajtó, a szabadalmi ügyvivő, egyesületnél, alapítványnál, vagy a fentebb már felsoroltak közé nem tartozó egyéb testületnek és intézménynek a képviselőre jogosult személy aláírni köteles. Ha a vállalat tulajdonosa külföldön lakik, vagy egyéb akadály miatt nem írhatja alá a bejelentést, helyette — az akadály feltüntetésével — megbízottja jár el. Csőd alatt álló vállalat bejelentését a csődtömeggondnok, a minisztérium által kirendelt vállalati vezető (63. §.) ellenőrzése alatt álló vállalat bejelentését a vállalati vezető is aláírja.

A 49. §. értelmében a 40. és a 41. §-ban meghatározott bejelentéseket az Értelmiségi Munkakörűkiségi Ügyeknek Kormánybiztosához, Budapest, V. Klotild-utca 10c. kell benyújtani, vagy beküldeni.

A bejelentésekhez szükséges nyomtatványok a polgármesteri hivatalnál (Városháza em. 4. számú szoba) darabonként 10 fillérért szerezhetők be.

Figyelmeztetem a bejelentésre kötelezetteket, hogy az 1939. évi IV. t. c. 25. §-a értelmében amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 2 hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki a törvény alapján elrendelt bejelentési, adatszolgáltatási, vagy jelentkezési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy a hatóság ellenőrzését másképp akadályozza.

Nyiregyháza, 1939. évi szeptember hó 11.

Szohor Pál s. k.
polgármester.